

NOTA UITSTALLINGENBELEID GEMEENTE KERKRADE 2017

Hoofdstuk 1. Inleiding

In de beleidsnota 'Inzake het bijzonder gebruik van openbare ruimte' gepubliceerd op 18 juli 2001 zijn een aantal aspecten opgenomen die betrekking hebben op het in gebruik nemen van een gedeelte van de openbare ruimte. Eén van deze aspecten heeft betrekking op het plaatsen van uitstallingen. Met een uitstalling wordt hier bedoeld op:

"Het door de gevestigde detailhandel op de openbare weg uitstellen van producten, met het doel deze ten verkoop aan te bieden (goederenuitstallingen), dan wel het plaatsen van andere voorwerpen zoals reclameborden, blikvangers, bloembakken of ander decoratiemateriaal etc. Het moet in geval van goederenuitstallingen daarbij uitsluitend gaan om goederen uit het assortiment dat de desbetreffende detailhandelsvestiging bedrijfsmatig verkoopt."

De gemeente schept voorschriften 'inzake het bijzonder gebruik van de openbare ruimte' die strekken om een goede balans te waarborgen tussen een doelmatig gebruik van de uitstalling en het gebruik van de openbare weg aldaar overeenkomstig de normale bestemming. De voorschriften beogen met name te voorkomen dat er een wildgroei kan ontstaan aan uitstallingen die niet verantwoord is uit esthetisch oogpunt, dan wel een onaanvaardbare belemmering is voor het verkeer, dan wel dit in gevaar brengt. Dit geschiedt op basis van artikel 2:10 lid 3 Algemeen Plaatselijke Verordening gemeente Kerkrade 2018 (Apv).

Met betrekking tot vast te stellen beleid stelt de Algemene wet bestuursrecht dat een gemeente zich in eventuele procedures alleen mag beroepen op beleidsregels als dit beleid bestuurlijk is vastgesteld en gepubliceerd. Onderhavig document heeft als doelstelling een nieuw beleidskader voor uitstallingen vast te stellen. Dit uitstallingenbeleid biedt een formeel kader en schept daarmee ten behoeve van de burger en de gemeente duidelijkheid over wat in dit kader wel of niet is toegestaan is.

In deze nota wordt niet ingegaan op:

- Terrassen en de bijbehorende reclame uitingen
- Reclame- en informatieborden: de elders dan voor de winkel geplaatste of bevestigde borden bestemd voor het maken van reclame, het doen van aankondigingen of het anderszins trekken van de aandacht van het publiek.

Het destijds vastgestelde beleid omtrent uitstallingen was gebaseerd op een vergunningensysteem waarbij de specifieke voorwaarden en voorschriften van de uitstallingen afhankelijk waren van de locatie. Naast dat het beleid erg gedateerd is, blijkt ook dat de vergunningverlening op het gebied van uitstallingen in de afgelopen jaren steeds minder is toegepast. De nieuwe inrichting van het (voetgangers-)gebied in Kerkrade Centrum, als gevolg van het Centrumplan wordt aangegrepen als moment om nieuwe regels op te stellen ten aanzien van uitstallingen. Doel hierbij is het uitstallingenbeleid zo te actualiseren dat het recht doet aan de opvattingen van deze tijd.

Hoofdstuk 2. Visie

In de gemeente Kerkrade is in de afgelopen jaren hard gewerkt aan een nieuw centrum waar wonen, winkelen en cultuur hand in hand gaan. Dankzij een unieke combinatie van nieuwbouw en renovatie is een belangrijk fundament gelegd voor de kwalitatieve opwaardering van het stadscentrum. Nu deze basis is gelegd, is het zaak de inrichting van de openbare ruimte daarop aan te laten sluiten. Door de 'hardware' en de 'software' op elkaar aan te laten sluiten wordt een compacte kwalitatief hoogwaardige omgeving gecreëerd die tevens sfeervol en levendig aandoet.

Naast de openbare voorzieningen zoals afvalbakken, bankjes, verlichting, bomen, fietsenrekken etc. die onderdeel uitmaken van de inrichting van de openbare ruimte zijn er ook voorwerpen die door de ondernemer in de openbare ruimte worden geplaatst. Een voorbeeld van zo een voorwerp is de uitstalling. Uitstallingen bieden de ondernemer de mogelijkheid een brug te creëren tussen de consument en zijn winkel en dragen daarnaast bij aan de levendigheid van de stad.

In de afgelopen decennia is het vigerende uitstallingenbeleid dat is gebaseerd op een vergunningensysteem steeds verder op de achtergrond geraakt. Waar in het verleden middels vergunningen voorwaar-

den en voorschriften waren verbonden aan het plaatsen van uitstallingen is dit al lang niet meer het geval. Dit met als resultaat dat ondernemers stoepborden en uitstallingen lukraak in de (winkel)straten plaatsen. De ene uitstalling staat netjes tegen de gevel van de betreffende winkel opgesteld, de andere uitstalling neemt meters aan openbare ruimte in beslag. Hierdoor krijgt het centrum een rommelig uiterlijk, wat een negatieve uitwerking heeft voor zowel de individuele ondernemer als de stad als geheel.

Om in de toekomst naast de hardware ook de software te upgraden is het nodig dat beleid omtrent uitstallingen geactualiseerd wordt naar een beleid dat wel wordt gehandhaafd en recht doet aan deze tijd en opvattingen. Om dit beleid te actualiseren is met verschillende partijen gesproken die in meer of mindere mate geraakt worden door het uitstallingenbeleid in Kerkrade. De aandachtspunten voor nieuw beleid die hieruit naar voren kwamen zijn:

- Uitstallingen bij winkels door middel van een kwaliteitsslag laten matchen met het opgevaardeerde centrum. Deze kwaliteitsslag wordt gezocht in (objectieve aard):
  - o Aantallen
  - o Uniformiteit
  - o Soort uitstallingen (onderscheid reclame en producten)
- Balans tussen vrijheid voor ondernemers en het stellen van kaders
- Waarborgen van vrije doorgang (zowel op de stoep als toegang tot de winkels)
- Ondernemers laten inzien dat het geheel meer is dan de som der delen
- Beleid moet kort, bondig en eenduidig zijn met zo min mogelijk uitzonderingen

In het nieuwe beleid moet geprobeerd worden een juiste balans te vinden tussen het bevorderen van de kwaliteit van uitstallingen en behoud van de vrijheid van de ondernemer.

Hoofdstuk 3. Juridisch kader

In de Apv van de gemeente Kerkrade zijn wanneer het gaat om uitstallingen onderstaande artikelen opgenomen.

Afdeling 5. Bruikbaarheid en aanzien van de weg

Artikel 2:10 Voorwerpen op of aan de weg

1. Het is verboden de weg of een weggedeelte anders te gebruiken dan overeenkomstig de publieke functie daarvan, indien:
  - a. Het gebruik schade toebrengt of kan toebrengen aan de weg, de bruikbaarheid van de weg belemmert of kan belemmeren, dan wel een belemmering vormt of kan vormen voor het beheer of onderhoud van de weg; of
  - b. Het gebruik niet voldoet aan redelijke eisen van welstand.
2. Van een belemmering voor de bruikbaarheid van de weg is in ieder geval sprake wanneer niet tenminste een vrije doorgang van 1 meter wordt gelaten op voetpaden en van 2,30 meter op de rijbaan voor fietsers of gemotoriseerd verkeer.
3. Het college kan in het belang van de openbare orde of de woon- en leefomgeving nadere regels stellen ten aanzien van terrassen, uitstallingen en reclameborden.
4. Het bevoegde bestuursorgaan kan ontheffing verlenen van het verbod in het eerste lid.
5. In afwijking van het vierde lid kan het bevoegd gezag een omgevingsvergunning verlenen voor het in het eerste lid bedoelde gebruik, voor zover dit een activiteit betreft als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, onder j of k, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.
6. Het verbod in het eerste lid is niet van toepassing op:
  - a. evenementen als bedoeld in artikel 2;24
  - b. standplaatsen als bedoeld in artikel 5;17; en
  - c. overige gevallen waarin krachtens een wettelijke regeling een vergunning voor het gebruik van de weg is verleend.
7. Het verbod in het eerste lid is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door de Wet beheer rijkswaterstaatwerken, artikel 5 van de Wegenverkeerswet 1994, of de provinciale wegenverordening.
8. Op de ontheffing bedoeld in het vierde lid is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Hoofdstuk 4. Beleidskader

Het beleidskader dat in dit hoofdstuk wordt beschreven is het kader waarbinnen de gemeente uitstallingen toestaat geformuleerd in algemene regels op basis van ingenomen ruimte.

4.1 Definitie

Uitstalling: Los element dat voor of in de directe omgeving van een pand in de openbare ruimte wordt geplaatst dan wel aanwezig is om al dan niet de aandacht te vestigen op een winkel of onderneming die in het pand gevestigd is. Er zijn twee categorieën van uitstallingen:

-Voor het tonen van producten: zoals kleding- en schoenenrekken, vis- en broodkarren, rekken voor het uitstellen van fruit, kaarten, bloemen, uitzoekbakken etc.

-Reclame- en overige uitstallingen: zoals (elektrische speeltoestellen), reclameborden, hobbelbeesten (bijv. bij een speelgoedwinkel), sandwichborden, stoepborden (zie onderstaande foto) etc

4.2 Beleidsregel

De ondernemer mag horizontaal tegen de gevel en binnen een afgebakend gebied in de openbare ruimte uitstallingen plaatsen. De uitstallingen moeten allemaal binnen een afmeting passen die 2 meter breed is, 1,5 meter hoog en 1 meter diep.

Uitzonderingen

- Vanwege de positieve waardering voor het straatbeeld is daghandel in bloemen, groenten en fruit voor de gehele winkelgevel toegestaan.

- Per winkel mag één stoepbord geplaatst worden buiten de geformuleerde afmetingen, maximaal 3 meter van de gevel.

Voorwaarden

Voor alle uitstallingen in Kerkrade gelden de volgende algemene voorwaarden:

- Voor een stoepbord gelden de volgende maximale afmetingen: 100 cm breed bij 150 cm hoog.
- Een uitstalling wordt alleen toegestaan op het uitsluitend voor voetgangers bestemde deel van de openbare weg (trottoir e.d.), mits aldaar voldoende ruimte beschikbaar blijft voor het ongehinderd passeren van voetgangers. Deze vrije ruimte dient tenminste 1,5 meter te bedragen.
- Een uitstalling mag de verkeersveiligheid en/of de vrijheid van verkeer niet in gevaar brengen.
- De tijd dat een uitstalling uitgesteld mag worden, is beperkt tot de tijdstippen dat de winkel voor het publiek geopend is.
- Een uitstalling moet ten allen tijde en onmiddellijk verwijderbaar zijn
- Een uitstalling mag zich uitsluitend vóór de gevel van het desbetreffende winkelpand bevinden en de breedte van de gevel niet overschrijden.
- Verkoop vanuit de uitstalling is niet toegestaan.
- De uitstallingen dienen te voldoen aan redelijke eisen van welstand.

4.2 Additionele mogelijkheden

Om samenwerking tussen de ondernemers binnen Kerkrade te stimuleren en samenhang in uitstallingen naar inzicht van de ondernemers mogelijk te maken staat de gemeente open voor een gesprek voor additionele mogelijkheden op straat- of buurtniveau. Hierbij wordt bijvoorbeeld gedacht aan het plaatsen van bloembakken of andere decoratie buiten de vastgestelde afmetingen voor een gehele straat of buurt.

4.3 Leges en precario

Op grond van de legesverordening is men voor de behandeling van een aanvraag van een vergunning leges verschuldigd. Deze leges worden jaarlijks door de gemeenteraad vastgesteld in een legesverordening. Door het vaststellen van algemene regels is evenwel geen vergunning nodig voor het plaatsen van uitstallingen op grond van algemene regels. Dat betekent dat daarvoor ook geen leges meer betaald hoeven te worden.

Wanneer gebruik wordt gemaakt van openbare ruimte die in eigendom is van de gemeente wordt een vergoeding in rekening gebracht voor het gebruik van de grond, de zogenaamde precariobelasting. De heffing daarvan vindt plaats op basis van de verordening precariobelasting. Deze verordening en de daarbij behorende tarieven worden jaarlijks door de gemeenteraad vastgesteld en geïndexeerd aan de hand van de gemeentelijk begroting.

4.4 Toezicht en Handhaving

Handhaving van de uitstallingen kan geschieden door toezicht op en handhaving van de algemene regels, c.q. aan de eventueel verleende vergunning en de daaraan verbonden voorschriften, de Apv in meer algemene zin en andere regelgeving (Warenwet, Winkeltijdenwet etc.). In geval van overtreding kan

na een formele waarschuwing een dwangsomtraject worden ingezet waarbij de dwangsom in beginsel wordt vastgesteld op 200% van de precario tarieven die in rekening worden gebracht voor het innemen van de openbare ruimte, een en ander per overtreding per dag.

*Aldus vastgesteld door het college van de gemeente Kerkrade in zijn vergadering van 09 januari 2018.
Het college, de secretaris,
J.J.M. Som H.J.M. Coumans MPM*